

האשה שנתארמלה פרק שני כתובות

כו.

עין משפט
נר מצוה

צד א מיי פ"כ מהל'
אסורי ביאה הלכ' די
סמנ לאון קצב טושע'
אח"ע סימן ג סעיף א':
צד ב מיי פ"ו מהל'
תרומות הלכה א'
סמנ לאון רכז:
צד ג מיי פ"א מהל'
מעשר הלכה ד':
צד ד מיי פ"כ מהל'
אסורי ביאה הלכה
[טו] טו טושע' אח"ע
סימן ג סעיף ו [1]:
צד ה מיי ש"ס הלכה יב:

תוספות ר"ד

רשב"ג אומר וכו' רשב"ג
היינו ת"ק פי' ר"א שאין
לומר שבמקום עוררין
קאמר רשב"ג דמעלין
לכהונה ע"פ עד אחד
אלא במקום שאין עוררין
וה"ק נמי ר"א. ואסיק
רב אחי דבמצטרפין
לעדות קמילגי ובמקום
שיש עוררין. והבא במאי
עסקינן במוחזק לן באבוי
דהאי דבהן הוא. ונפק
עלין [קלא] דבן גרושה
ובין חלוצה הוא ואחתיני.
פי' עד שנבדק הקול אם
הוא אמת אם לא ואחא
עד אחד ואמר ידענא ביה

במסיה לפי תומו. וא"ת ומנ"ל דהכי הוא דלמא ר' חייא העלה
בן על פי אביו במסיה לפי תומו ורבי העלה אח ע"פ
אחיו אפי' בלא מסיה ואר"י דמסתמא דבמאי דקמני צברייתא
מילתא דרבי עשה רבי מעשה ועוד דאי אפשר דרבי העלה אח
ע"פ אחיו ללויא אפילו בלא מסיה
דהתם אין שייך לומר שצדו להאכילו
מעשר למ"ד מעשר ראשון מותר
לזרים: **מבית הכפר**. נקט שלא
לומר שהוא צד דלאמר בסוף פירקין
[לקמן דף כה.]: **אין** בתר דקנסניהו
עורא. ולר"ע דקודם קנסא הוא דוקא
ללוי בתר קנסא אף לכהנים אבל
לר"א בן עזריה דמקמי קנסא הוא
אף לכהן בתר קנסא הוא לכהן דוקא
והא דמעשר ראשון חזקה לכהונה
אמאי כו' אלעזר בן עזריה ולא
כר"ע ויש שמוחקין אין ומפרשים
דהא דקאמר בתר דקנסניהו עורא
הוא אפי' לר"ע דבתר קנסא הוא לכהן
לכהן דוקא והוא כמו אלא ושיעור
הוא צידס דהא צממה מקומות מוכות
דמעשר ראשון ללוי אף בתר קנסא
דמתן צפ' כל הגט [ועין דף ג.].
המלוה מעות את הכהן ולא הוה
להיות מפרש עליהן כו' וכן התם
בגמרא ישראל שאמר לנן לוי כור
מעשר לאצין צדי וצפ' הרוע (חולין
קלא: ושם) פריך מעשר ראשון ללוי
הוא וכן צממה מקומות והיינו כר"ע
ועוד דלמ"ד קנסא לעניים היכי הוא
חזקה לכהונה דללויא דר"ע פליגי
בס"פ יש מותרות (יבמות פו: ושם) דאיכא
למ"ד קנסא לכהנים ואיכא למ"ד
לעניים דלר' אלעזר בן עזריה הוא
דוקא לכהן ואפי' לעניים כמו קודם
קנסא בלא קנסס עורא שהרי עלו
ולמ"ד קנסא לעניים משמע התם
דוקא קנסא ולא לכהנים עשירים
אפי' צימי טומאה דלית ליה דצימי
טומאה עניים הוו ועניים דהתם אין
לפרש עניי לויים דוקא ולא עניי

והעבולוני. מפני שסתם מיעוט מטופח באשפות ושרצים מציין שם:
נערב. לנריך הערב שמש: והחולק צד"ד. קא ס"ד שעל פי צד"ד
הקצוב בעיר היו חולקין לו תרומה צבית הגרנות ולקמיה פריך אי
צד"ד לא היו חזקה היכא הוא חזקה: **בסר דקנסניהו עורא**.
ללויים בלא ליתבו לכו דלאמר צבית
צפ' יש מותרות (דף פו:): לוי דלאו
לוי הוא. כלומר בלוי ליכא לספוקי
דהא אביו כהן: **למ"ד כו'**. פלוגתא
היא צבית מות (שם): **בנכסי אביו כו'**
אינה חזקה. להשגות מעלין קול היוצא
על אמו שהיא גרושה והוא חלל:
פשיטא. דהא אפי' הוא חלל יורש את
אביו: **רבן שמעון היינו רבי אליעזר**.
דהא דאי דמקום שיש עוררין לא אמר
מעלין צבית מות (שם): **בנכסי אביו כו'**
דר"א סבר ערער חז. הוא ערער ואין
אחד נאמן עליו להכשירו: **ונפק**
עליה קלא. קול בעלמא ולא עדות:
ואחתיני. מן הכהונה עד שיצדקו
את הדבר שמעלה הוא לכהונה:
ואסקיניה

אמר אין בתר דקנסניהו עורא ודלמא איקרו ויהבו ליה אמר רב חסדא הכא
במאי עסקינן ובגון דמוחזק לן באבוי דהאי דכהן הוא ונפק עליה קלא דבן
גרושה ובן חלוצה הוא וחלקו ליה לדידיה מעשר בבית הגרנות לוי דלאו
לוי הוא מאי איכא למימר בן גרושה או בן חלוצה הוא לא מיבעיא למאן
דאמר ^(א) מעשר ראשון אסור לזרים דלא הוה יתבי ליה אלא אפילו למ"ד
^(ב) מעשר ראשון מותר לזרים הני מילי למיספק להו אבל בתורת חלוצה
לא יתבי ליה והחולק בבית דין אינה חזקה אי בבית דין לא היא חזקה
היכא היא חזקה אמר רב ששת הכי קאמר יהחולק תרומה בנכסי אביו עם
אחיו בבית דין אינה חזקה פשיטא מהו דתימא ביהדג לאכילה האי
נמי לאכילה קמ"ל הנה לאכילה האי לובוני: רבי יהודה אומר אין מעלין
לכהונה על פי עד אחד וכו'. רשב"ג היינו רבי אליעזר וכי תימא ערער
חד איכא בינייהו דרבי אליעזר סבר ערער חד ורשב"ג סבר ערער תרי
א האמר רבי יוחנן דברי הכל ^(א) אין ערער פחות משנים אבל הכא במאי
עסקינן דמוחזק לן באבוי דהאי דכהן הוא ונפק עליה קלא דבן גרושה
או בן חלוצה הוא ואחתיניה ואתא עד אחד ואמר ידענא ביה דכהן הוא
ואסקיניה

ישראל וכהנים דא"כ נשתכרו עניי לויים צמה שלא עלו ועוד דמשמע התם אילו הוו כהנים צימי טומאתם עניים לר"ע הוה שקלי אע"ג
דלענין חלוקת מעשר הוה כישראל דללוי ולא לכהן קאמר אלא לעניים צין עניי כהנים צין עניי לויים ולמ"ד מעשר ראשון מותר
לזרים שקלי אפילו עניי ישראל אבל למ"ד אסור לזרים אין נראה שיתן לעניי ישראל כדי למוכרו דמילתא דאחי לידית תקלה לא אחקינן
בגן דאיכא למיחש דלמא אחי למיכיליה ^(א) דלאמר בסמוך לא מיבעיא לר"מ דאמר אסור לזרים כו' ולר"ע לא הפקיע עורא את הלויים
מכל וכל להשוותן לישראל וכהנים שלא יעלו עשירים לויים אלא עניי לויים בתורת עניות אלא ללויים צין עניים צין עשירים היו חולקים
לעולם כדמוכח בכל הנהו שהבאתי שהיו נוטלין בתורת לויית ועוד דר"ג בספיה שנתן מעשר ראשון לר' יהושע בן חנניא (מעשר שני
פ"ה מ"ט) אי בתורת עניות יתבי ליה אחאי לא יתבי ליה נמי מעשר עני שהרי מעשר עני נתן לר"ע ומיהו יש לדחות דלעולם בתורת
עניות נתן לו ומה שלא נתן לו מעשר עני לפי שהיו לו מאתים וזו דלוינו נוטל דמעשר עני כדתן במסכת פאה (פ"ח מ"ח) אבל מעשר
ראשון יטול אפי' יש לו מאתים וזו דהא איכא למ"ד דאפי' כהנים עשירים צימי טומאה עניים יניהו ועוד דלא רכא ליתן כל מתנותיו
לעני אחד: **בתר דקנסניהו עורא**. לא אשכחן צדידא בקרא דקנסניהו רק מצינו צעורא (נחמיה י) והיה הכהן בן אהרן עם הלויים
צעור הלויים ואיכא למימר דה"ק כשיצאו הלויים לחלוק צבית הגרנות יצאו הכהנים עמהם ומיהו לר"א בן עזריה דבתר קנסא דוקא
לכהן לא משמע מהאי קרא דליכא למימר עם הלויים דקאמר קרא היינו לקבל מהם מעשר ראשון משלהם דהא משלהם לא קנסס
עורא כדמוכח בפרק הזרוע (חולין קלא: וי"ל דלר"א בן עזריה לא נמנעו הלויים מכל וכל מלילך לציית הגרנות לחלוק דמעשר כדלמא
בסמוך דלמא איקרי ויהיב ליה כל שכן צימי עורא שעדיין לא פשט הקנס שהיו הולכים צבית הגרנות ולכן נאמר שילכו הכהנים
עם הלויים ולמ"ד קנסא לעניים הא דכתיב והיה הכהן היינו צהן עני ומשום דכהנים עניים שכיחי טפי לפי שאין כל כך עסוקים במלאכה
אלא בעבודת צית המקדש וגם אין להם קרקעות נקט כהן וה"ה עניי ישראל למ"ד מעשר ראשון מותר לזרים וה"ה יוסף פירש
מדכתיב (צמחא ג) הביאו את כל המעשר אל בית האוצר דצית האוצר היה לשם שתיקן עורא לתת שם תרומת הכהנים כדכתיב צעורא
(נחמיה י) וכיון שאומר להביא שם המעשר א"כ של כהנים הוא וקיימא לן (מגילה דף טו.) דמלאכי זה עורא ולמ"ד לעניים נקט אל צית
האוצר משום דכהנים עניים שכיחי טפי כדפרישית אי נמי אל צית האוצר לא ליתן לכהנים אלא לחלק לעניים וה"ה לחלק הקשה דבסוף
עורא^(א) משמע שהמעשר היה ללויים דכתיב ואדע כי מניית הלויים לא נמנה (לחם) ויצדקו איש לשדהו הלויים והמשוררים כו' משמע שהלויים
והמשוררים היו חולקים ונריך לומר דזה היה מקמי דקנסניהו עורא אף קראי לא מוכחי הכי: **והאמר רבי יוחנן דברי הבא אין ערער**
כו'. נראה לר"י דר' יוחנן עיקר דבריו על משנתו ולהכי לא קא משני הכא ה"מ היכא דאיכא חזקה דכשרות כו' כדמשני בפרק עשרה
יוחסין (קדושין דף עג.) ואם תאמר והואיל ואמתני' קאי היכי פריך מנייה התם וצפרק קמא דגיטין (דף ט.) גבי גט דלמא הא דקאמר ר'
יוחסין בלא מהני ערער דהיינו היכא דאיכא עד אחד דמעשר דקמני מעלין לכהונה על פי עד אחד ויש לומר דהש"ס ידע דר' יוחנן אמסקנא
דיצר דבתחלה היה קול ואח"כ בא עד אחד להכשירו ולהסיר הקול ואח"כ צי מרי ואמרי דבן גרושה וכן חלוצה הוא דכתיב האי גוואל א"ר
יוחסין דבעינן שנים אע"ג דהעד שהכשיר והקול כמאן דליתניהו דמי שהרי העד גרוע מן הקול אי לאו משום חזקה דמסייע ליה לזטל
הקול שהרי הקול פוסל והעד אינו פוסל לרבי יוחנן^(א): **אין ערער פחות משנים**. לאפוקי חד דלא הוא ערער אבל קול נמי פוסל
בתחלה בתרומה קודם שבה העד המכשיר: **ואתא עד אחד ואמר ידענא ביה דכהן הוא**. לא צדי למימר דפליגי אי מעלין ע"פ
עד אחד כשהקול פוסל דפשיטא ליה להש"ס דלא פסיל קול לכ"ע כיון דאיכא עד וחזקה ועוד דקול לא הוא קרי עוררין:
ואסקיניה

(א) צ"ק קיד: (ב) צ"ב קלא:
יבמות פו. חולין קלא:
(ג) יבמות עד. פה: פה: פה:
(ד) נספ פו. (ה) צ"ב לב.
קדושין עג: גיטין טו.
(ו) בס"א: אלעזר (ו) מיי
כ"י, (ח) (נחמיה יג),
(ט) ונ"ע מוס' שם וצ"ב
לב.

הגהות מהר"ב רנישבורג

אין גב' האמר ר' יוחנן
דברי הכל אין ערער
פחות משנים. עיי' מוס'
ד"ה והאמר ונחמיה הר"ן
בחולין פה ע"א ד"ה
וקסא לן:

מוסף רש"י

והעבולוני. לפי שדרשו
של מיעוט לטופח בשלש
וכתובות (ב"ק קיד:).
וחבירי בדילין ממני.
מפני תומות (שם).
רשב"ג היינו רבי
אליעזר. דהא דאפי' ערער
במקום שיש עוררין עליו
לא אמר רשב"ג דלויא
חד נאמן וכי אמר מעלין
במקום שאין עוררין קאמר
(רשב"ג ב"ב לא:). ערער
חד איכא בינייהו. והא
דקמי צומן שיש עליו
עוררין היינו עד אחד
הפוסל ומכחש עד אחד
המכשירו (שם). דרבי
אליעזר סבר ערער חד
הוה ערער ואין עד אחד
נאמן עליו להכשירו (שם).
ורשב"ג סבר ערער
תרי. צעין אכל במקום
ערער אחד הוה עד אחד
נאמן להכשירו (שם). והא
אמר ר' יוחנן. לא
חיתפסם היכא קאי (שם
בב.). ונפק עליה קלא.
בעלמא ולא עדות (שם).
ואחתיניה. מן הכהונה
עד שיצדקו את הדבר,
שמעלה היא בכהונה, וכל
זה יתור לשון הוא בלא
זורך. דכלל קול נמי
מיוחמא משמעתיא שפיר
בעד אחד מכשיר מעיקרא
ועד אחד בסוף ושיעור
עדים עוררים. צימח,
כדמפרש ואיל, אלא משום
הכי נקט ליה דבעי למימר
ואמי עד אחד ואמר
דכהן גמור הוא ואסקיניה,
דלמא אחא עד אחד
להכשירו אלא אם כן יא'
עליו פסלות קודם לכן
(שם).